



Handläggare
Lisa Allinger
Telefon: 08-508 25370
Elin Sylvan
Telefon: 08-508 25473

Till
Socialnämnden
2022-03-22

Handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022-2024

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2021/1518

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på Handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022-2024.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar under 20 år som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt men inte fullföljt en gymnasieutbildning. I Stockholms stad har arbetsmarknadsnämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar (KAA). I detta ärende presenteras förslag till handlingsplan för arbetet i staden. De ungdomar som ingår i målgruppen för kommunens aktivitetsansvar ska erbjudas lämpliga individuella insatser som i första hand syftar till att motivera till att påbörja eller återuppta studier, i andra hand erbjuds stöd mot arbete eller andra aktiviteter. Förvaltningen ser positivt på att handlingsplan tas fram och att förvaltningen bjudits in i arbetet kring framtagandet. Handlingsplanen betonar vikten av samverkan och har en tydlig struktur som klargör KAA:s roll i samverkan med såväl utbildningsförvaltningen som socialtjänsten. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022-2024.

Bakgrund

Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar under 20 år som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt men inte fullföljt en gymnasieutbildning. I Stockholms stad har arbetsmarknadsnämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar. I detta ärende presenteras förslag till handlingsplan för arbetet i staden. Handlingsplanen utgår från Skolverkets allmänna råd för kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar (2016) och har tagits fram av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen, och i samråd med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Handlingsplanen gäller under perioden 2022-2024 och beskriver uppdragets bakgrund och innehåll, organisation för genomförandet, ansvarsfördelning samt inriktning för insatser på en övergripande nivå. Arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för samordning av kommunens aktivitetsansvar men uppdraget utförs i nära samverkan men utbildningsförvaltningen. I det uppsökande arbetet finns även en samverkan med stadsdelsförvaltningarna. De ungdomar som ingår i målgruppen för kommunens aktivitetsansvar ska erbjudas lämpliga individuella insatser som i första hand syftar till att motivera till att påbörja eller återuppta studier. Genomförandet av uppdraget med kommunens aktivitetsansvar följs upp och utvärderas löpande, och rapportering sker även till Skolverket två gånger per år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 16 mars 2022. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 17 mars 2022.

Ärendet

Målgruppen för kommunens aktivitetsansvar är unga som inte har fyllt 20 år och som:

- är folkbokförda i kommunen
- har fullföljt sin skolplikt eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt
- inte genomför utbildning i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning, eller
- inte har en gymnasieexamen,
- inte har ett gymnasiesärskolebevis, och
- inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan med godkänt resultat.

Kommunen ansvarar för att arbeta uppsökande mot målgruppen och erbjuda lämpliga, individuella åtgärder. Syftet med insatserna ska i första hand vara att motivera unga i målgruppen att påbörja eller återuppta en utbildning, i andra hand erbjuds stöd mot arbete eller andra aktiviteter. Vissa ungdomar som nås i det uppsökande arbetet står särskilt långt ifrån både arbete och studier och kan ha behov av andra insatser innan eller parallellt med ett arbete för att motivera till studier. I dessa fall är samplanering mellan involverade aktörer av stor vikt och handlingsplanen lyfter särskilt fram behovet av samverkan kring unga som använder droger, unga i riskzon för kriminalitet, unga med fysisk eller psykisk ohälsa samt ungdomar som omfattas av LSS.

Det operativa arbetet med att söka upp samt erbjuda insatser och samverka med stadsdelsförvaltningarna bedrivs av Jobbtorg Stockholm. Arbetet utgår dels från de lokala jobbtorgen för unga, och dels från Verksamhetsområde Insatser. På utbildningsförvaltningen är Skolslussen en av huvudaktörerna i det operativa arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret. Skolslussen är en del av gymnasieavdelningen och ansvarar för studie- och yrkesvägledning samt för att förmedla platser på gymnasieskolor till de ungdomar som vill studera.

Av Skolverkets allmänna råd framgår att hemkommunen bör säkerställa att det finns förutsättningar och rutiner för att löpande under året identifiera och hålla sig informerad om hur de ungdomar som tillhör målgruppen för det kommunala aktivitetsansvaret är sysselsatta. Grund- och gymnasieskolan har i uppdrag att tillhandahålla utbildning av god kvalitet och ge eleverna möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ta fram och vid behov utveckla rutiner för övergången mellan grundskola och gymnasieskola. För att förebygga avhopp i övergången från grundskola till gymnasieskola samverkar utbildningsförvaltningen med lokala samordnare för det kommunala aktivitetsansvaret, bland annat i de fall där skolorna har kännedom om ungdomar som efter avslutad grundskoleutbildning inte påbörjar gymnasiet. Vid längre perioder av ogiltig frånvaro samt vid avbrott ska gymnasieskolan även rapportera detta till elevens hemkommun. Rutiner finns för att säkerställa att informationen i dessa fall skickas till en funktionsbrevlåda för kommunens aktivitetsansvar som sedan kontaktar den berörda ungdomen. Utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har även särskilda rutiner för samverkan kring unga nyanlända i deras övergång från gymnasieskola till vuxenutbildning.

Jobbtorg Stockholm ansvarar för det uppsökande arbetet inom ramen för kommunens aktivitetsansvar, där lokala samordnare söker upp och erbjuder insatser till unga i målgruppen. Arbetet administreras i Barn- och elevregistret (BER) där alla ungdomar under 20 år som saknar en skolplacering efter grundskolan automatiskt registreras. Det uppsökande arbetet utgår från ett flöde i flera delar, bestående av brevutskick och information, telefonkontakt och hembesök. En handbok med tydliga rutiner för detta finns framtagen. Det finns även ett upparbetat samarbete med stadsdelsförvaltningarna kring det uppsökande arbetet, då stadsdelsförvaltningarna genom sitt uppdrag ofta kommer i kontakt med unga som omfattas av aktivitetsansvaret. I de fall där lokala samordnare möter nyanlända unga som omfattas av kommunens aktivitetsansvar kontaktas i första hand Start Stockholm för att undersöka om ungdomen har kontaktat staden för plats på språkin introduktionsprogrammet. Om studier inom gymnasieskolan inte är aktuellt kan SFI vara ett alternativ, vid behov i kombination med parallella insatser.

Inledningsvis erbjuds ungdomar i målgruppen alltid enskilt stöd och vägledning. På Skolslussen erbjuds ungdomarna studie- och yrkesvägledning och via Jobbtorg Stockholm erbjuds stöd, studie- och yrkesvägledning och motiverande samtal lokalt ute på de olika jobbtorgen. Ungdomarna erbjuds även stöd av särskilda coacher. För ungdomar som har behov av ett mer intensivt och långvarigt stöd och motivationsarbete finns möjlighet att delta i den centrala verksamheten Aim. Arbetet med att utveckla och erbjuda insatser sker löpande i samverkan mellan arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen och utbudet av insatser förändras därför årligen.

Jämställdhetsanalys

Behoven inom målgruppen som är aktuella för det kommunala aktivitetsansvaret är vitt skilda. Orsakerna till behoven av stöd kan handla om skolvårigheter, sociala problem, funktionsnedsättning med flera, vilket behandlas och problematiseras i handlingsplanen. I handlingsplanen finns däremot ingen beskrivning av eller analys gjord kring om flickor/kvinnor och pojkar/mäns behov skiljer sig åt och hur verksamheterna på bästa sätt kan möta dessa behov. Av de 2635 ungdomar som nåddes av uppsökande insatser 2021 var 45 procent flickor/kvinnor och 55 procent pojkar/män.¹ Något fler pojkar/män än flickor/kvinnor tog del av insatserna från KAA. Utifrån samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen finns dock vetskap om att ställningstagande kring dessa aspekter görs i

verksamheterna men detta hade kunnat lyftas i tjänsteutlåtandet och handlingsplanen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att handlingsplanen reviderats och att förvaltningen bjudits in i arbetet kring framttagandet.

Handlingsplanen betonar vikten av samverkan och har en tydlig struktur som klargör KAA:s roll i samverkan med såväl utbildningsförvaltningen som socialtjänsten.

Handlingsplanen visar på att målgruppen för KAA inte sällan är samma målgrupper som är aktuella inom socialtjänsten. KAA har ett viktigt uppdrag men som inte alltid är välkänt av de som arbetar operativt inom socialtjänstens verksamheter. KAA kan i viss mån ha lättare att nå målgrupper som socialtjänsten har svårigheter att motivera till insatser och bör därmed vara en given samverkanspart med socialtjänsten. Slutligen ser förvaltningen positivt på att arbetsmarknadsförvaltningen har en struktur för brukarmedverkan och analyserar resultat för att utveckla verksamheten.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022-2024.

Bilagor

Handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar i Stockholms stad 2022-2024